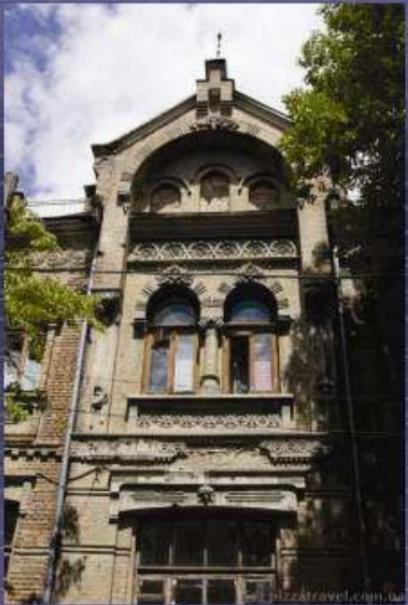

«Іст орія реконст рукції фасаду магазину «Реал» в м. Кропивницькому»

- Огляд формування забудови
одного з центральних
кварталів
м. Кропивницького

Т. Пенязь
викладач
ДВНЗ КБК

Історія реконструкції фасаду магазину «Реал» в м. Кропивницькому

- На архітектурне обличчя Єлісаветграда, Кіровограда, Кропивницького вплинули такі стилі: напрямки як
- еклектика,
- модерн,
- архітектура соціалістичного реалізму.

Прикладом такого розвитку є формування забудови будівель по вул. К. Маркса (зараз В. Перспективна) в межах вул. Гоголя – Тимірязєва.

Модерн

(c) pizzaabove.com.ua

▪ У своїх проектах архітектори модерну використовував нові матеріали, в першу чергу, метал і скло. Несучим конструкціям, виконаним із заліза, вони надавав незвичайні форми, що нагадують якісь фантастичні рослини. Сходові поручні, світильники, що звисають зі стелі, навіть дверні ручки - все решельно проект увалося в єдиному стилі.

Модерн

- Архітектура модерну різноманітна. Стиль цієї доби відобразив в себе елементи всіх попередніх стилів. Будинки в стилі модерн можуть нагадувати і мавританські палаці, і замки, і заводські корпуси. Однак, на відміну від передуючого модерну еклектизму, його автори відмовилися від прямого копіювання форм ренесансу і бароко.

Модерн

- В архітектурі модерну є ряд характерних рис, наприклад, відмова від обов'язкових симетричних форм. У ньому з'являються нові форми, як, наприклад, «магазинські вікна», тобто широкі, призначені грати и роль вітрин.

МОДЕРН

В ЄСЛІСАВЕТГРАДІ

▪ Наприкінці 19 — на початку 20 ст .ст . цікавою архітектурною тенденцією у Єлисаветграді стало використання стилю модерн. Еклектика органічно поєднувалась з модерном. "Діалог" еклектики і модерна помітно збагатив і пожвавив художні особливості і архітектурного ландшафту Єлисаветграда, де видимим стало ановитися заперечення класичних норм, котрі якби вже "наскучили" мешканцям. Але в той же час деякі елементи і неокласицизму разом з іншими прийомами виникають в оздобленні будівель

СТИЛЬ РАДЯНСЬКОЇ ЗАБУДОВИ 30-50 РР.

- З 30-х років ХХ ст .. архітектори прагнули в забудові підкреслити характер епохи «нового» суспільства, гуманність «нової» ідеології. Після II світової війни відновлення забудови відбувалось за довоєнними традиціями.

СТИЛЬ РАДЯНСЬКОЇ ЗАБУДОВИ 30-50 РР

- В архітектурі після 1932 р виникли і були канонізовані як зразки для наслідування деякі проекти та споруди. З весни 1932 р проходила твердження що ільки еклектика, фасадні стилізації, внутрішню логіку яких зрозуміти і сформулювати було неможливо.
- Олексій Щусєв з власною іменем афористичностю і відвертістю ще в 1932 р сформулював це так - «Начальство вимагає пишності».
- Не був виключенням і Кіровоград.

СТИЛЬ «ПОСТМОДЕРН»

- Пост модерніст и пост авили собі за ідеєю гармонізувати архітектуру відповідно до навколишніх штучної і природної середовищами. Був вигнаний модерністський аскетизм в дизайні, конвеєрний підхід до створення вигляду житлових і відмова від сприйняття класичної спадщини. Їх архітектурні рішення переслідують врахування особливостей існуючого міського середовища при будівництві споруд.

СТИЛЬ «ПОСТМОДЕРН»

- Найвизначніші практики пост модернізму сформулювали його пост улати:
  - «наслідування» історичних пам'ятників і «зразкам»;
  - «відсылання» на будь-якої пам'ятник архітектури в загальній композиції або її деталях;
  - робота в «стилях» (історичні архітектурні урні);
  - «зворот на археологія» - зближення нового об'єкта зі старою будівельною технікою;
  - «повсякденність реалізму і античності», створюваної шляхом відомого «приниження» або
- спрощення застосуванням класичних форм.

ІСТОРІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФАСАДІВ ПО ВУЛ. К.

МАРСКА В МЕЖАХ ВУЛ. ГОГОЛЯ І ТИМІРЯЗЄВА

- Квартал по вул. К. Маркса в межах вулиць Гоголя, Тімірязєва був забудований в 50-70 рр: кутовий житловий будинок по вул.. К. Маркса 46/91 збудований в 70-т і роки зберігавши мет одом, оздоблений керамічною плиткою «кабанчик», решта будинків збудовані за вимогами 50-х рр.. Центральна частина кварталу по вул.. К. Маркса займає двоповерховий та оргівельний будинок, який мав велике вітражне скло в центральній частині, а з боків був оздоблений величими лопатами каменя, які завершувались жіночими скульптурами, що сидять. Вони виражаютъ за міфологією сили, які охороняють місто від нещаст'ї. Будинок був зафарбований у світлі колірі та деталі читались єдиним масивом. На перших поверхах житлових будинків були розміщені магазини, виставкові залі, кафе.
- Більш відповідальні споруди будувались за проектами архітекторів кіровоградського філіалу харківського проектного інституту «міськпроект», в якому працювали та архітектори, як Л. Дворець, В. Сікорський та ін.. В цей період з'являються житлові будинки по центральним вулицям міста: вул. К. Маркса, вул. Т. Шевченка, вул. Володарського, Луначарського, які відбивали риси минувшого століття.

ІСТОРІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФАСАДІВ ПО ВУЛ. К. МАРСКА В МЕЖАХ ВУЛ. ГОГОЛЯ І ТИМІРЯЗЄВА

- В 1991 р. був проголошений конкурс на ідею реконструкції фасадів кварталу по вул. К. Маркса в межах вул. Гоголя – Тимірязєва. В конкурсі брали участь та кі архітектори, як О. Постолатий, Л. Аглямова, Ю. Пенязь, В. Ракта ін. Було надано 7 проектів самих різних напрямків: від традицій «соцреалізму», до пост модерністських (знат яком на хай-тек, або неоісторизм).

ІСТОРІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФАСАДІВ ПО ВУЛ. К. МАРСКА В МЕЖАХ ВУЛ. ГОГОЛЯ І ТИМІРЯЗЄВА

- В 2008 р. була замовлена документація інституту «Агропроект». За нею, можливо за бажанням замовника перший поверх «одягався в граніт», а другий простіше перефарбовувався. Від ражі замінювались на білі металопластикові склопакети. Все начебто тає ж саме, але співсоставлення запропонованих фактів і кольорів виявили і підкреслили всі недоліки фасаду.

ІСТОРІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФАСАДІВ ПО ВУЛ. К. МАРКСА В МЕЖАХ ВУЛ. ГОГОЛЯ І ТИМІРЯЗЄВА

■ В 2009 р. для виконання проекту реконструкції був запрошений молодий одеський архітектор Сергій Бурлаченко, який мав досвід проектування та органівельних споруд в Одесі. Слід зазначити, що перед архітектором стояло досить складне завдання - зберегти і цілісність старої будівлі в її історичних вимірах і в той же час надати нових об'ємів та сучасних форм у рамках реалізації органівельних площ магазину «Реал», будівля якого є пам'яткою архітектури. Процес будівництва тривав два роки.

ІСТОРІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФАСАДІВ ПО ВУЛ. К. МАРСКА В МЕЖАХ ВУЛ. ГОГОЛЯ І ТИМІРЯЗЄВА

- Споруда добудовувалась з цегли, і була оздоблена таким чином: перший поверх – пілірований граніт, другий і мансардний поверхи – декоративна штукатурка з кам’яною крихтою. Архітектурні деталі – накладні лепополістірольні, модерністський орнамент другого поверху виконаний з гнутоого скла. Вітражі первого поверху були замінені на скляні стіни, що оформлені скляним козирком на вантажах. Фасад став закінченим, яскравим, і скульптури отримали своє значення. В фасаді поєдналися елементи історичні (ера в «модерн», і сучасні – скляні стіни, та вантажний скляний козирок).

Висновки

- У забудові цент ральної част ини м. Кіровоград можна побачит и т енденції сучасної забудови іст оричних цент рів міст : поєднання сучасних будівельних мат еріалів і технологій, використ ання елемент ів іст оричних стилів у оздобленні фасадів.
- Фіксуєт ься ранній період творчост і С. Бурлаченка. Цьому є яскравим прикладом реконст рукція комплексу будівель із добудовою на вул. Велика Перспектива, 46 у Кіровграді
- Будівля поєднала у собі різні стилістичні напрямлення: тут ми бачимо елементы оздоблення фасаду у стилі «модерн», перший поверх виконаний у стилі «спік-тек».
- І все це є такою завершеною і цілісною динамічною композицією, яка підкреслила особливост і попереднього задуму.
- Будівля органічно вписалась в оточуючі будівлі 50-70 рр.
- Сам автор сказав: «Я вдячний замовнику, що він не пошкодував кошт ів на використання природних матеріалів для того, щоб була збережена аутентичність будівлі».

Дякую
за увагу!

